

ljubeznjivi Jakec, je šmarnice tako vrlo dobro opravljajal, da si ga ne upam za družimi staviti. Da ste pa tudi Julika in Marta izvrstno jih obhajali, priča temu so prelepe sladke sanje. Vsi so vsaki po svoje izvrstno opravili svojo pobožnost. Le še vi tako storite in po svojih okoliščinah in zmožnostih si še kaj novega izmislite in pridenite: za Marijo naj vsikdar gorko bije vaše srce! Ona je najbogatejša pa tudi najboljša Mati, ki svoje dobre otroke za vsako najmanjšo ljubav bogato poplača.

Kaj naj zapišem?

Kakor ta-le podoba kaže, tako se je tudi meni že mnogokrat godilo, zlasti takrat, ko je bilo treba težko nalogo izdelovati. Rad bi bil kaj zapisal, pa nisem vedel kaj; a po daljšem premisliku prišla je dobra misel in ta je privabila za seboj še družih primernih misli in papir se je začel polniti s pisanjem.

Kdor hoče kaj pametnega zapisati, mora poprej dobro premisliti. Da, še bolj je treba prej pomisliti, predno hoče kdo kaj zapisati, kakor takrat, ko hoče govoriti:

izgovorjena beseda gre memo kakor oblak in se pozabi; zapisana ali celó tiskana beseda pa ostane.

Bodi vam toraj trden sklep, nikdar ničesa ne zapisati, kar bi bilo grešno ali pohujšljivo, ne na tablico, ne na steno, ne na popir — nikamor!

Vendar to bi še ne bilo zadosti, čeravno že veliko, nič slabega ne pisati; marveč pisati se zato učite, da kaj koristnega zapišete. O tem bi vam imel veliko veliko povedati; a nasvetoval vam bom danes le eno reč in sicer v prelepem zgledu, da si boljše zapomnite. Poprej moram pa še svojega zamišljenega pisateljčeka izgovoriti, zakaj ima v roki še staro gosje pero, ne pa zdaj obče navadnega jeklenega. To je zato, ker rad posežem nazaj v stare, v mnogih ozirih boljše čase. Pred več leti so pa sploh le z gosjim peresom pisali.

Viljelm Arnoldi je bil dve leti star, ko se je pričelo sedanje devetnajsto stoletje; rojen je bil 4. januarja 1798. Stariši so bili priprostega kmečkega stanu, imeli so tudi kovačnico; za denar pa jim je šlo precej tesno.

Zgodaj se je pokazalo, da ima otrok vrle zmožnosti in posebno veselje za učenje. Stariši ga pošljejo k stricu, ki je bil samostojen duhoven, blag mož. Stric ga podučujejo v branji in pisanji ter v začetnih vednostih. Bolj in bolj se razodeva dečkova nenavadna nadarjenost in blagosrčnost. Največje veselje so mu bile knjige in kar je bral, si je lahkotno v spomin vtisnil. Brez posebnega truda si je zapomnil po več strani in vedel brez napake pripovedovati.

Med župnikovimi bukvami si je odbral neko staro knjigo cerkvenih govorov; in ker je imel tako dober spomin, se je kmalo celo pridigo na pamet naučil in jo potlej tudi z veliko vnemo govoril.

Nekikrat so imeli župnik več delavcev najetih in gospodova sestra nagovori malega stričnika, naj jim kaj pridiguje. Navajen na vsako besedo ubogati, spolni tudi brez obotavljanja to tetino željo in začne tako lepo pridigovati, da so poslušalci kar strmeli in eden izmed njih je rekel: »Ta otrok je za kaj velikega namenjen.«

Gospod župnik pa, ki so tudi otrokov govor poslušali, rekó svoji sestri: »Očitno je, da ima Viljelmček

poklic za duhovski stan in skrbel bom, da pojde v latinske šole v Trevir.«

Toda kako začeti? Stariši nimajo za šolanje potrebnih denarjev, dobremu stricu pa tudi ne sme vse na ramah sloneti. Obrniti se je toraj treba do najbogatejše plačnice: krščanske dobrodelnosti. Stric najprej potrkaajo pri sosednjem duhovnu, ki so imeli v mestu mnogo blagosrčnih prijateljev. Bilo pa je tudi v mestu Treviru, kakor pri nas v Ljubljani in po družih mestih več usmiljenih in mladino ljubnih družin, ki so pridnim dijakom hrano dajale, po nekod vsaki dan, drugod le po nekaj dni v tednu.

To je omogočilo, da je tudi Viljelm Arnoldi vstopil v gimnazijo l. 1809, takrat enajstleten deček. Bil je za ta leta majhen in slaboten, in ko stopi med mestne dijake v svoji priprosti kmeški obleki, mu nagajaje pravijo: »Ti si še premajhen; pojdi spet domu k svoji materi!«

Pa Viljelm ni šel domu, marveč je ostal ter se je tako pridno učil, se tako pohlevno in lepo obnašal, da je v kratkem postal ljubljenec profesorjev in součencev.

Stariši pa so ga vedno spremljali z molitvijo in so tudi toliko storili, kolikor jim je bilo le mogoče, da bi ljubljeni sin dosegel duhovski stan, po katerem je sam tako zeló koprnel.

Večkrat mu je bilo jako hudo in trdo; pa ostal je stanoviten in veselo se je učil, čeravno je bil gostokrat v občutnem pomanjkanji. Zaupanje v Božjo previdnost in Marijina pomoč ga ni nikdar zapustilo. Če je tū pa tam kakego dobrotnika zgubil, dobil je zopet družega. Tudi učitelji in součenci so se bali zgubiti tako blagega mladenča; zato so tudi semtertje, kadar je bil v najhujših stiskah, kaj poprosili zanj in mu novo pomoč naklonili.

Vkljub mnogovrstnemu nasprotju je slednjič po prestanih mnogih težavah dosegel svoj namen. Postal je pobožen mašnik, izvrsten pridigar, slednjič slaven škof Trevirski!

Že v tem, kar sem do zdaj povedal, je prelep izgled učeči se mladini. Vendar me je nekaj posebnega, nekaj nenavadnega nagnilo, da sem vam tū površno popisal tega preblagega dijaka. Čujte toraj!

Po njegovi smrti našli so v miznici pri vrhu staro, večkrat rabljeno pisno knjižico. Bil je to »catalogus benefactorum,« — zapisnik vseh dobrotnikov in vseh tudi najmanjših dobrot, ki jih je kdaj sprejel.

Ta zapisnik je bil pričel že v svojem dvanajstem letu in ga je nadaljeval do svoje smrti ter ga skrbno hranil v mizi, na kateri je navadno pisal.

Pisal pa si je ta zapisnik zlasti zarad tega, da bi se vseh svojih dobrotnikov pri sv. maši in v molitvah vedno hvaležno spominjal, ter tako po svoji moči poplačeval prejete darove.

Kako veličasten spominek si je s tem postavil!!

Dobro vem, da je na Slovenskem silno veliko dobrotnikov, ki velikodušno podpirajo revne dijake; koliko pa je dijakov, ki bi si jih zapisovali, ter se jih v poznejših letih hvaležno in pobožno spominjali?! O malo malo je hvaležnosti na svetu!

Otroci, zdaj veste, kaj si imate najprej zapisati. Zapisujte si imena svojih dobrotnikov in številke dobrot, ki jih dan na dan sprejemate. Pa, če se vam preveč zdi, vse to na papir zapisovati, bom zadovoljen, če si le prav globoko v hvaležno srce zapišete.

Otročja molitev.

Mala koča je stala takrat na tistem kraji, koder dela naša reka majhen ovinek proti jugu. Po skromni brvi se je prišlo čez široko strugo na to stran, koder se vije osamelata bela cesta. Ob ti pa stoji priprosto zidano znamenje Matere božje. V zidni dolbini za drobnim omrežjem stoji devica Marija z Jezuskom v naročji. Z materino ljubeznivostjo ga pritiska na svoje žareče lice. Dete pa objema z desnico njen vrat, levico pa nudi pobožnemu potniku, ki se mudí pred tem znamenjem. Pred dolbino pa je mal klečnik, koder poklekajo Marijini čestilci.

Lastnik tiste koče je bil drvar. Smereke in mecesne je hodil sekati grajskim v gore, ki mejé podolgovato do-